

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
Dyddiad:	20 Gorffennaf 2021
Pwnc:	Adroddiad Blynyddol Iechyd a Diogelwch Corfforaethol 2020/21
Pennaeth Gwasanaeth:	Christian Branch Pennaeth Gwasanaeth / Head of Service Rheoleiddio a Economaidd / Regulation and Economic ChristianBranch@ynysmon.gov.uk 01248 752491
Awdur yr Adroddiad:	Stephen Nicol Prif Ymgynghordydd Iechyd a Diogelwch Corf./Principal Corporate Health & Safety Advisor Rheoleiddio a Economaidd / Regulation and Economic StephenNicoll@ynysmon.gov.uk 01248 751884
Natur a Rheswm dros Adrodd: Rhoi gwybod i aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio am berfformiad yr Awdurdod mewn perthynas ag Iechyd a Diogelwch yn ystod y cyfnod Ebrill 1af 2020 i 31 Mawrth 2021.	

Cyflwyniad

1. Mae'r Polisi Iechyd a Diogelwch Corfforaethol yn nodi y bydd adroddiad blynyddol yn cael ei ysgrifennu mewn perthynas a pherfformiad Iechyd a Diogelwch. Cyflwynir yr adroddiad mewn fformat a nowdwyd gan WLGA i alluogi cynnwys gwybodaeth allweddol. Mae'r adroddiad yn bresennol yn Atodiad A

Argymhelliad

2. Bod y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu:
  - ystyried yr adroddiad a'r argymhellion sydd wedi'u cynnwys

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Adroddiad Iechyd a Diogelwch 2020 / 21

Adroddiad Blynyddol ar Iechyd a Diogelwch Corfforaethol

CYNNWYS

		Tudalen
1	Rhagarweiniad	2
2	Rheolaeth Gorfforaethol	2
3	Gwybodaeth Ystadegol	3
4	Darpariaeth Hyfforddiant Corfforaethol	7
5	Partneriaethau	14
6	Ymgynghori ar y Cyd	14
7	Darpariaeth Iechyd Galwedigaethol	14
8	Cyraeddiadau Allweddol	14
9	Perfformiad Diogelwch	15
10	Cynllun Gweithredu Strategol	17
11	Casgliad	18
12	Argymhelliad	18

1 Cyflwyniad

Mae Polisi Iechyd a Diogelwch Corfforaethol Cyngor Sir Ynys Môn yn cynnwys ymrwymiad i baratoi a chyhoeddi Adroddiad Iechyd a Diogelwch Blynyddol.

Mae Polisi Iechyd a Diogelwch Corfforaethol Cyngor Sir Ynys Môn yn cynnwys ymrwymiad i baratoi a chyhoeddi Adroddiad Blynyddol ar Iechyd a Diogelwch sy'n rhoi manylion am gynnydd a wnaed o ran cwrdd â thargedau yn y Cynllun Gweithredu Blynyddol ar gyfer Iechyd a Diogelwch Corfforaethol.

Mae Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC) wedi datblygu fframwaith a chanllawiau ar gyfer cynhyrchu Adroddiad Blynyddol ar Berfformiad ym maes Iechyd a Diogelwch. Mae'r fframwaith a'r canllawiau yn darparu cyfres o benawdau fel cymorth ar gyfer adrodd ar berfformiad ym maes Iechyd a Diogelwch. Nid yw'n fwriad i'r fframwaith fod yn ddadansoddiad cynhwysfawr o Iechyd a Diogelwch ond fe ddylai gynorthwyo i nodi ymrwymiad, gallu a chyfeiriad o ran rheoli Iechyd a Diogelwch Galwedigaethol. Mae'r adroddiad hwn yn dilyn y fformat a ddarparwyd gan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru.

Yn ystod y deuddeng mis a aeth heibio bu newidiadau sylweddol yn y gweithle i fynd i'r afael â'r risgiau a oedd yn gysylltiedig â'r pandemig COVID 19.

2 Rheolaeth Gorfforaethol yn ystod y Pandemig COVID 19

Sefydlwyd Tîm Ymateb Rheoli Argyfwng (EMRT) i oruchwylio'r dasg o reoli ymateb Cyngor Sir Ynys Môn i'r argyfwng Covid19. Roedd hyn yn sicrhau trosolwg o'r holl weithgareddau a'r gwaith ymateb angenrheidiol yn ystod yr argyfwng. Trwy gwrdd yn ddyddiol neu'n wythnosol (gan ddibynnu ar yr amgylchiadau), llwyddodd yr EMRT i sicrhau bod rheoli gwybodus ac amserol yn cael ei gyflawni o ran gweithgareddau gwaith a darparu gwasanaeth.

Dynodwyd Uwch Swyddogion Cyfrifol ac is-grwpiau i ganolbwyntio ar bynciau penodol megis darparu Cyfarpar Diogelu Personol, cyfathrebu, Profi, Orlhain a Diogelu, brechu, ayb. Cafodd trefniadau gweithio gartref effeithiol a dibynadwy eu sefydlu ar unwaith ar gyfer gweithwyr swyddfa, a chafodd gwasanaethau a gweithwyr rheng flaen eu hysbysu ynghylch asesiadau risg penodol a mesurau diogelwch cysylltiedig.

Yn ystod argyfwng cafodd “Cyfnodau Clo” eu gorfodi a’u llacio fel rhan o’r ymateb cenedlaethol i’r frwydr yn erbyn y risg i iechyd ac er mwyn sicrhau nad oedd y GIG yn cael ei lethu o ran ei allu i ddarparu gofal.

Wrth i’r cyfnodau clo gael eu llacio fe wnaeth mwy a mwy o weithgareddau gwaith ailgychwyn. Cafodd Grŵp Ailagor ei sefydlu i asesu asesiadau risg a chynlluniau gweithredol er mwyn ailgychwyn gweithgareddau gwaith a chaniatáu “agor” adeiladau a gwasanaethau cysylltiedig. Er mwyn cyflawni hyn fe wnaeth y Grŵp asesu’r rhagofalon diogelwch a oedd ar waith a’u monitro’n gyson.

Mae’r Uwch Dîm Arweinyddiaeth yn parhau i ddarparu parhad a llywodraethant i’r cyngor mewn perthynas â’i reolaeth a’i gamau gweithredu cyffredinol, ac mae penderfyniadau’n dal i gael eu gwneud gan y Pwyllgor Gwaith. Cefnogwyd hyn drwy gyfarfodydd o’r Grŵp Penaethiaid er mwyn galluogi i unrhyw faterion gael eu dwyn gerbron yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth i sicrhau bod camau’n cael eu cymryd i’w datrys, boed y rheiny’n faterion yn ymwneud ag iechyd a diogelwch neu faterion eraill.

Ni chafodd y Cynllun Iechyd a Diogelwch Corfforaethol ar gyfer 2020/21 ei ddilyn oherwydd y rheidwydd i fynd i’r afael â’r galw dybryd a newidiol yn ystod yr argyfwng. Mae mwyafrif y camau gweithredu yng nghynllun 2020/21 wedi eu hymgorffori yng nghynllun 2021/22, gan gydnabod y risgiau a’r galw ychwanegol sydd yn gysylltiedig â byw, gweithio a darparu gwasanaethau mewn byd lle mae Covid 19 yn bresennol. Bu rhywfaint o newidiadau a chydabyddiaeth o’r posibilrwydd o orfod delio â materion a gwasanaethau wrth i’r argyfwng barhau.

3 Gwybodaeth Ystadegol

Mae’r data a gyflwynir isod yn ymwneud â’r holl ddamweiniau a digwyddiadau y cafwyd gwybod amdanynt yn 2020/21. Mae damweiniau a digwyddiadau wedi eu categoreiddio mewn tri phrif grŵp - Mân, Difrifol a RIDDOR.

Mân-ddamweiniau a digwyddiadau fyddai damweiniau/digwyddiadau lle nad oedd yr anaf neu’r golled yn sylweddol. Mae hynny’n cynnwys damweiniau a digwyddiadau lle nad oedd neb wedi cael anaf neu golled, a phe bai anaf neu golled wedi digwydd ni fyddai’r canlyniadau wedi bod yn sylweddol.

Mae damweiniau/digwyddiadau difrifol yn cynnwys y rheini a arweiniodd at anaf neu golled sylweddol neu lle’r oedd posibilrwydd o anaf neu golled o’r fath. Mae hynny’n cynnwys damweiniau a digwyddiadau lle na chafodd neb anaf neu golled, ond lle gallai’r canlyniad fod wedi bod yn sylweddol pe bai anaf neu golled wedi digwydd.

Mae damweiniau a digwyddiadau RIDDOR yn ddamweiniau a digwyddiadau sydd yn cwrdd â meini prawf penodol ac mae’n rhaid rhoi gwybod amdanynt i’r Awdurdod Gweithredol ar gyfer Iechyd a Diogelwch (HSE). Mae’r meini prawf ar gyfer rhoi gwybod am ddamweiniau a digwyddiadau o’r fath i’w gweld yn y Rheoliadau Adrodd ar Anafiadau, Clefydau a Digwyddiadau Peryglus.

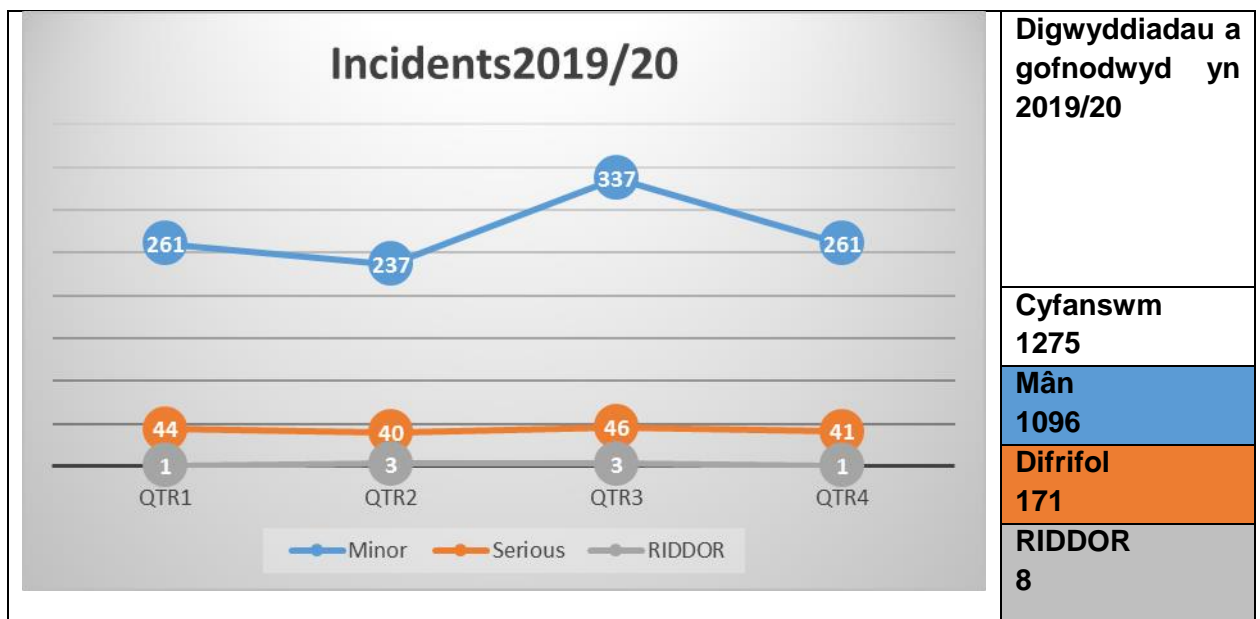
Mae’r tabl isod yn dangos nifer y damweiniau a’r digwyddiadau yn yr awdurdod cyfan. Mae hyn yn cynnwys digwyddiadau yn ymwneud â’r cyhoedd, defnyddwyr gwasanaeth, disgyblion ysgol, contractwyr, cyfleusterau a staff.

Yr holl ddigwyddiadau a adroddwyd

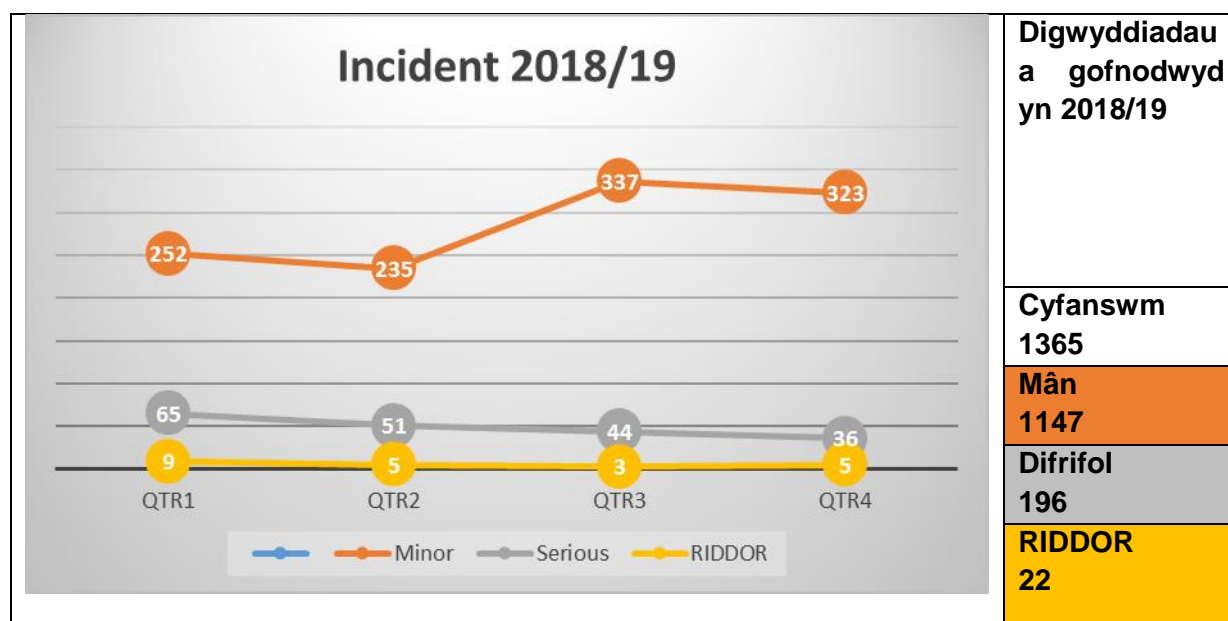
Tabl 1 – Yr holl ddigwyddiadau 2020/21

Tabl 2 – Yr holl ddigwyddiadau 2019/20

Tabl 3 – Yr holl ddigwyddiadau 2018/19

Wrth ddadansoddi Tabl 1, 2 a 3 gwelir gostyngiad sylweddol yn nifer y digwyddiadau yn 2020/21 (Tabl 1) o'i gymharu â'r ddwy flynedd flaenorol (Tabl 2 a 3). Credir bod y gostyngiad â chyswllt uniongyrchol â'r gostyngiad mewn gwasanaethau. Mae'n rhaid cofnodi digwyddiadau yn ymwneud ag ysgolion. Fel arfer mae digwyddiadau a gofnodir gan ysgolion ymhlith yr uchaf wrth edrych ar ddigwyddiadau fesul Gwasanaeth. Gan fod ysgolion wedi bod ar gau am gyfnodau yn ystod 2020/21 mae llai o ddigwyddiadau wedi cael eu cofnodi ar gyfer y Gwasanaethau Addysg.

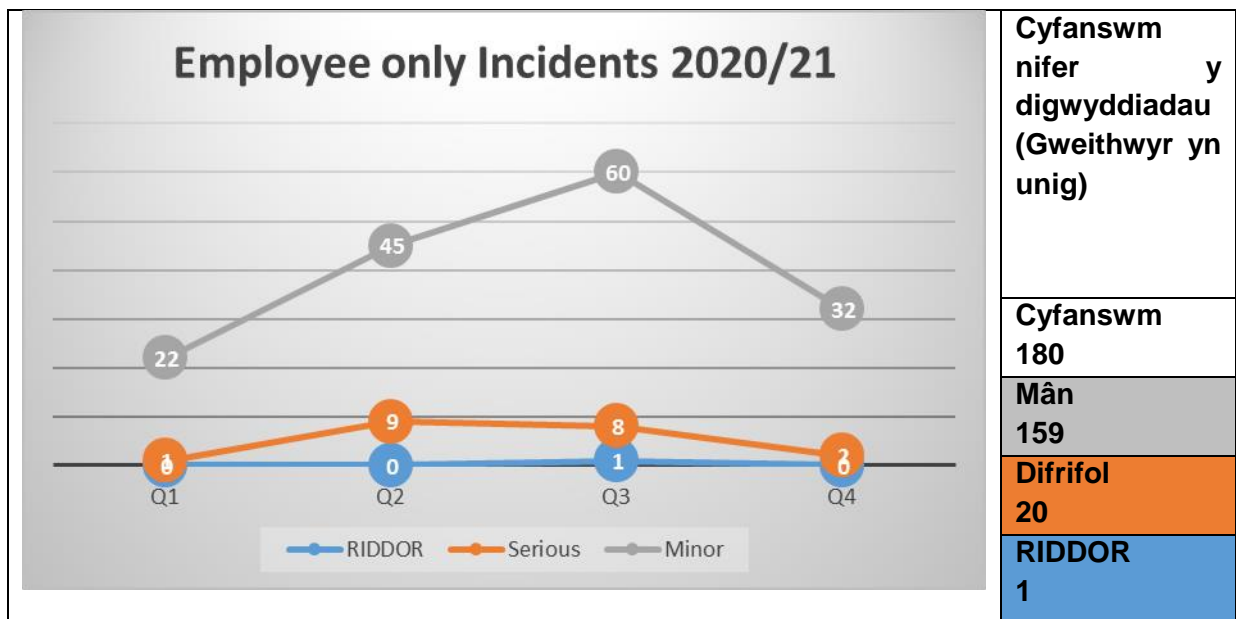
Mae'r cynnydd yn ystod yr 2il a'r 3ydd Chwarter yn adlewyrchu hyn gan fod ysgolion wedi bod ar agor i ryw raddau yn ystod y cyfnod hwn.

Mae'r rheoliadau llymach sydd ar waith o ganlyniad i'r cyfyngiadau Covid 19 i gyfrif am y gostyngiad yn nifer y digwyddiadau a adroddwyd.

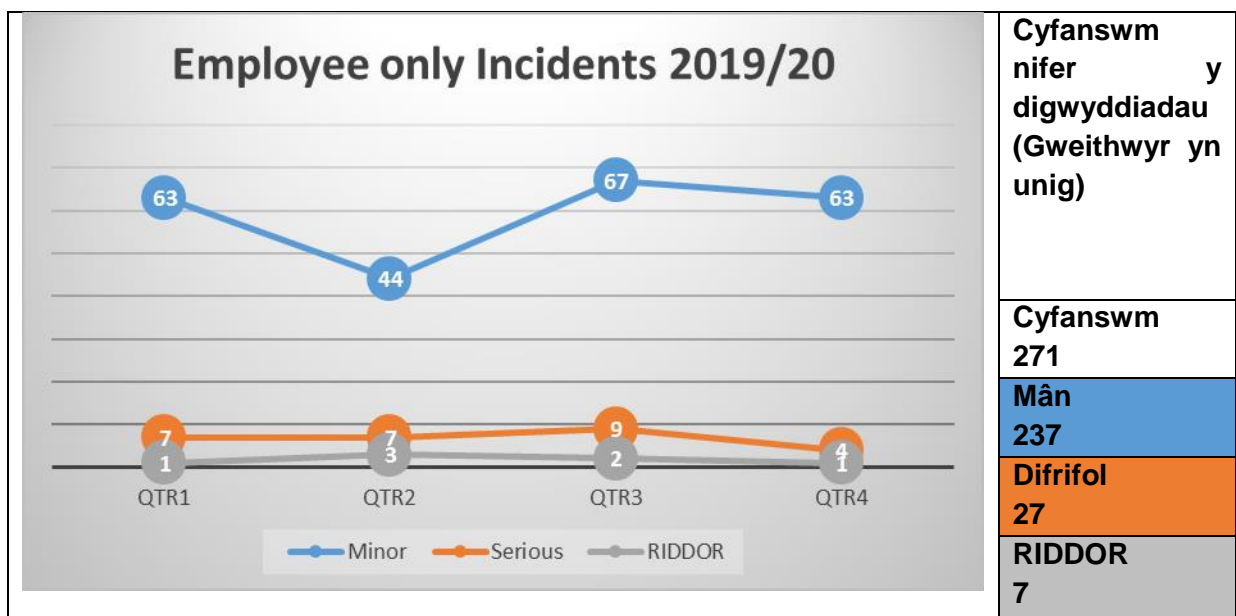
Digwyddiadau yn ymwneud â gweithwyr yn unig

Mae'r tablau isod yn dangos nifer y damweiniau a digwyddiadau yn ymwneud â gweithwyr yn unig.

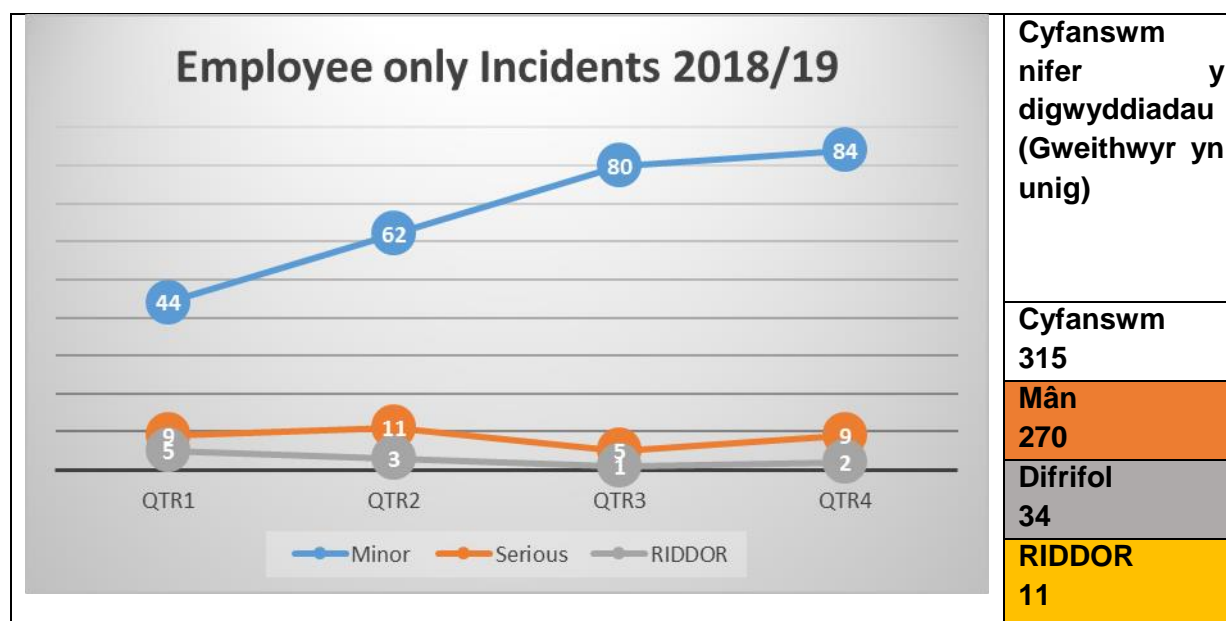
Tabl 4 – Digwyddiadau yn ymwneud â gweithwyr yn unig 2020/21

Tabl 5 – Digwyddiadau yn ymwneud â gweithwyr yn unig 2019/20

Tabl 6 – Digwyddiadau yn ymwneud â gweithwyr yn unig 2018/19

Wrth ddadansoddi Tabl 4, 5 a 6 gwelir bod gostyngiad wedi bod yn nifer y digwyddiadau yn ystod 202/21 (Tabl 4) o'i gymharu â'r ddwy flwyddyn flaenorol (Tabl 5 a 6). Credir bod hyn oherwydd bod llai o weithgarwch wedi bod oherwydd y cyfyngiadau Covid19. Yn yr un modd â'r ffigurau ar gyfer "Yr holl ddigwyddiadau" a adroddwyd (Tabl1) gwelwyd cynnydd yn ystod yr 2^{il} a'r 3^{ydd} Chwarter. Mae hyn yn adlewyrchu'r cyfnod lle bu mwy o weithgarwch. Mae'r cyfyngiadau llymach a'r gostyngiad mewn gweithgarwch yn ystod y 4^{ydd} Chwarter yn cadarnhau hyn.

4 Y Ddarpariaeth Hyfforddiant Corfforaethol

Mae'r pandemig parhaus wedi cael effaith sylweddol ar y ddarpariaeth hyfforddi yn ystod 2020-21. Cafodd sesiynau ystafell dosbarth eu gohirio a darparwyd hyfforddiant rhithiol lle bo modd.

O ganlyniad i'r pandemig, cafodd cyfanswm o 9 sesiwn Iechyd a Diogelwch Corfforaethol ystafell ddosbarth eu canslo oherwydd cyfyngiadau'r cyfnod clo. Roedd y sesiynau hyn yn cynnwys cyrsiau yn ymwneud â Meddyginiaeth, Asesu Risg, Codi a Chario a Chymorth Cyntaf.

Er hyn, llwyddwyd i gynnal 13 sesiwn Iechyd a Diogelwch Corfforaethol i gyfanswm o 81 o fynychwyr. Roedd y sesiynau hyn yn cynnwys sesiynau ystafell ddosbarth i **nifer gyfyngedig** o bobl ac asesiad COVID ymlaen llaw, yn ogystal â sesiynau rhithiol lle bo modd.

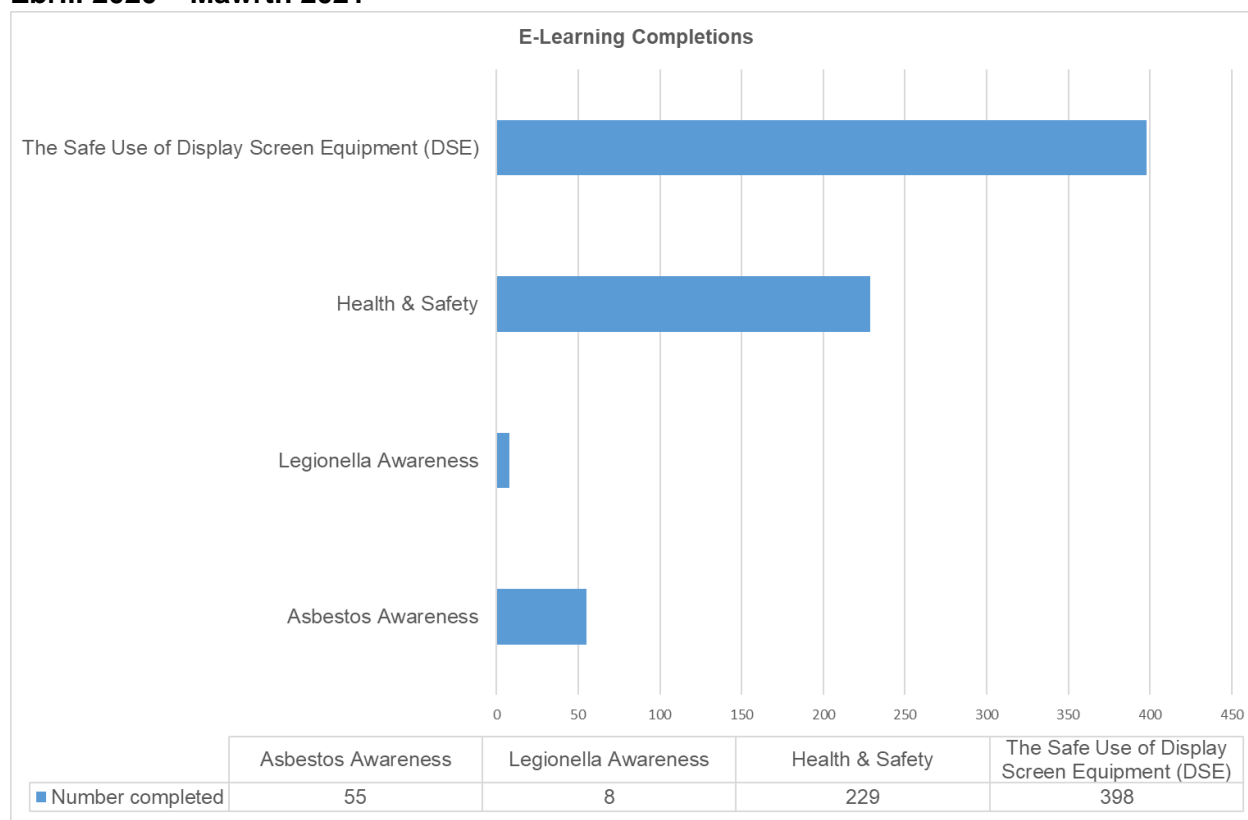

Tabl 7 – Sesiynau Iechyd a Diogelwch Corfforaethol, Ebrill 2020 – Mawrth 2021

Cwrs	Sesiynau a gynhaliwyd	Nifer mynychwyr
Cymorth Cyntaf yn y Gwaith (3 Diwrnod)	2	10
Cwrs Gloywi Cymorth Cyntaf (2 Diwrnod)	4	20
Rheoli Risg	1	12
Rheoli Haint	1	9
Tystysgrif Genedlaethol Offer Tractor / Llwythwr Sgid	3	10
Pasbort A-B	2	20

Rhodddwyd mwy o bwyslais ar E-Ddysgu fel dull o gwrdd ag anghenion hyfforddi yn ystod y pandemig. Trefnwyd mynediad at hyfforddiant E-Ddysgu yn ymwneud ag *Asbestos* ac mae gwaith hefyd ar y gweill i ddatblygu modiwl mewnol ar Reoli Sylweddau sy'n Peryglu Iechyd (COSHH). Trefnwyd hyfforddiant E-Ddysgu yn ymwneud â *Legionella* yn ystod Mawrth 2021, ac mae y mae disgwyl i ragor ddod ar gael yn ystod y flwyddyn nesaf. Mae ein modiwlau Iechyd a Diogelwch ac Offer Sgrin Arddangos hefyd wedi cael defnydd helaeth yn ystod y cyfnod hwn. Ar draws y 4 modiwl Iechyd a Diogelwch, roedd cyfanswm o 690 o bobl wedi eu cwblhau.

Cyfeiriwch at Dabl 2 isod am drosolwg o'r modiwlau E-Ddysgu a gafodd eu cwblhau. Fel y nodwyd uchod cafodd y cwrs *Legionella* ei lansio yn ystod Mawrth 2021, ac o'r herwydd mae'r data o ran faint sydd wedi ei gwblhau yn eithaf isel ar hyn o bryd. Hefyd, cynigwyd y cyrsiau *Legionella* ac *Asbestos* dim ond i gynulleidfa darged fach, tra bo'r cyrsiau eraill ar gael i'r holl staff.

Tabl 8 – Nifer y Modiwlau E-Ddysgu Iechyd a Diogelwch Corfforaethol a Gwblhawyd, Ebrill 2020 – Mawrth 2021**Y Sector Gofal Cymdeithasol**

Yn ogystal â'r Ddarpariaeth Hyfforddiant Corfforaethol, mae cyrsiau Iechyd a Diogelwch ac E-Ddysgu wedi parhau i gael eu trefnu ar gyfer y Sector Gofal Cymdeithasol o amgylch y cyfyngiadau cyfredol.

Yn yr un modd, cafodd 9 sesiwn Iechyd a Diogelwch a oedd wedi cael eu trefnu ar gyfer y Sector Gofal Cymdeithasol eu canslo, yn cynnwys sesiynau Asesu Risg a Chodi a Chario. Fodd bynnag, cawsant eu haddasu i fod yn sesiynau rhithiol a/neu E-Ddysgu.

Trefnwyd 7 sesiwn Iechyd a Diogelwch yn benodol ar gyfer y Sector Gofal Cymdeithasol yn ystod y flwyddyn, ac fe'i mynychwyd gan gyfanswm o 57 o bobl. Cafodd y rhain eu cynnal yn rhithiol. Mae angen sesiynau dilynol ar gyfer y pasbort Codi a Chario A-F er mwyn ymdrin â'r elfennau mwy ymarferol.

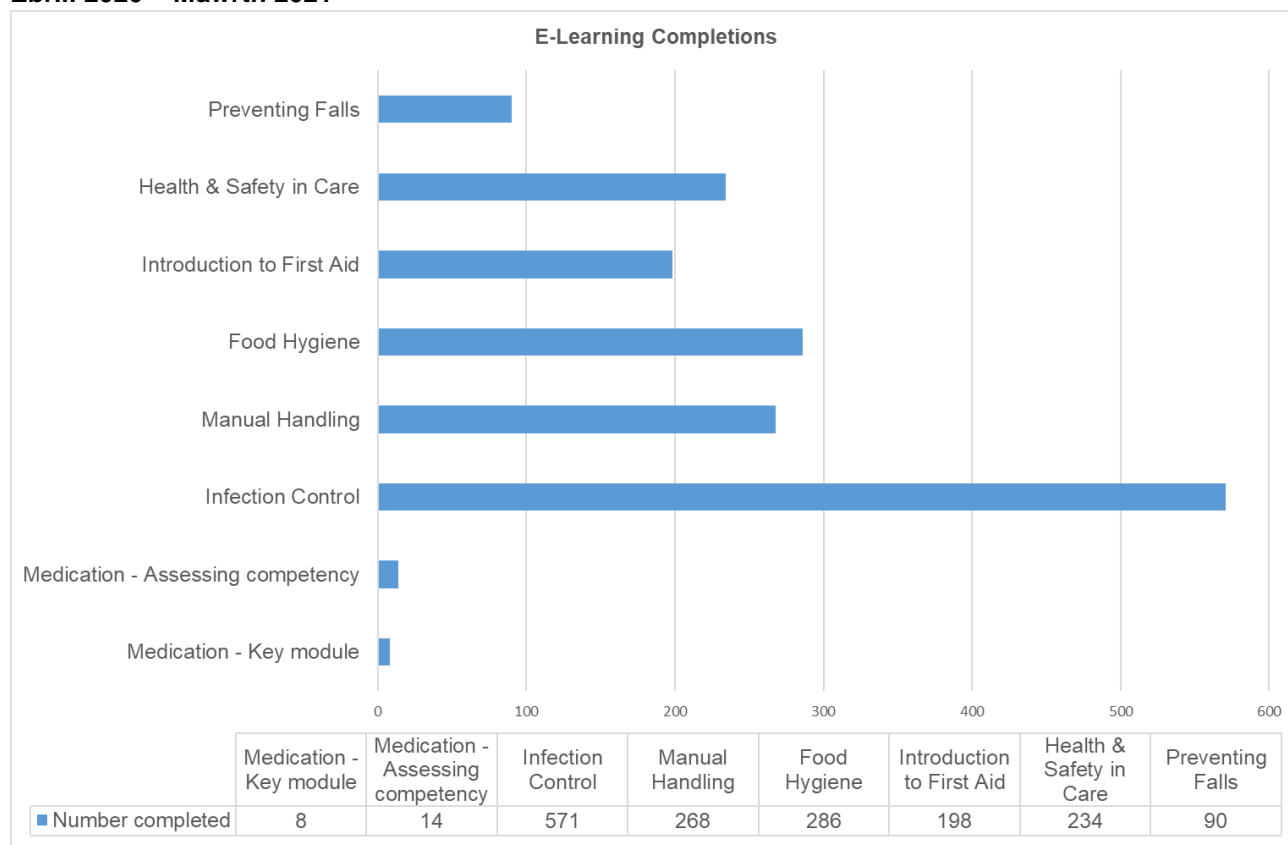
Tabl 9 – Sesiynau Iechyd a Diogelwch Gofal Cymdeithasol, Ebrill 2020 – Mawrth 2021

Cwrs	Sesiynau a gynhaliwyd	Nifer mynychwyr
Pasbort A-F	2	16
Rheoli Haint	2	24
Pathogenau a Gludir yn y Gwaed – Gofalwyr Maeth	1	8
Asesu Risg – Achrededig	2	9

Manteisiwyd i'r eithaf ar E-Ddysgu yn ystod y cyfnod hwn. Bu i 861 o bobl gwblhau'r 8 modiwl Iechyd a Diogelwch a gafodd eu trefnu ar gyfer y Sector Gofal Cymdeithasol a/neu eu gosod ar y Dangoswrdd Gofal Cymdeithasol ar y Porth Dysgu.

Mae Tabl 4 isod yn rhoi trosolwg o nifer y modiwlau E-Ddysgu a gafodd eu cwblhau, fodd bynnag rhaid nodi bod y modiwlau Meddyginiaeth wedi cael eu trefnu ar gyfer cynulleidfa darged benodol, tra bo'r modiwlau eraill ar gael i'r holl staff drwy'r Dangoswrdd Gofal Cymdeithasol.

Tabl 10 – Nifer y modiwlau E-Ddysgu Iechyd a Diogelwch Gofal Cymdeithasol a Gwblhawyd, Ebrill 2020 – Mawrth 2021

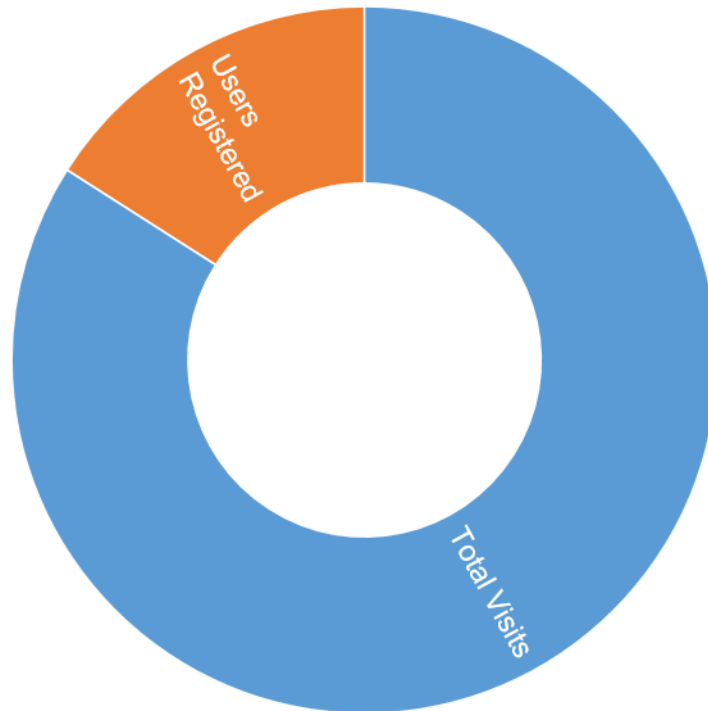
Iechyd a Llesiant

Mae iechyd a llesiant staff wedi bod yn flaenoriaeth allweddol yn ystod y pandemig, a rhoddwyd nifer o fentrau ar waith yn ystod 2021-21.

Ar ddechrau'r cyfnod clo cyntaf ym Mawrth 2020, sefydlwyd tudalen Llesiant Gweithio o'r Cartref yn gyflym iawn i rannu gwybodaeth ac adnoddau am fygythiad parhaus y Coronafeirws, yn ogystal ag iechyd a llesiant yn gyffredinol.

Yn ystod y cyfnod hwn, ymwelodd 2,691 o ddefnyddwyr â'r dudalen 14,163 gwaith. Mae hyn yn amlygu'r derbyniad da a gafodd y dudalen ac mae'n dangos yn glir bod defnyddwyr wedi dychwelyd at yr adnodd drwy gydol y flwyddyn.

Tabl 11 – Y Dudalen Llesiant Gweithio o'r Cartref: Nifer y Defnyddwyr Cofrestredig yn erbyn Cyfanawgn yr Ymweliadau, Mawrth 2020 – Mawrth 2021.

Yn ystod Mawrth 2021, cafodd y dudalen ei hailwampio dan y Categori Iechyd a Llesiant ac erbyn hyn mae 7 tudalen unigol sydd yn ymdrin â meysydd Iechyd a Llesiant penodol. Cofrestrwyd 134 o ymweliadau gan ddefnyddwyr ar draws y 7 tudalen yn ystod mis olaf 2020-21.

Trefnwyd 21 o sesiynau corfforaethol yn ymwneud â meysydd Iechyd a Llesiant yn cynnwys lles ariannol, troseddau casineb, camddefnyddio sylweddol, iechyd meddwl a sesiwn holi ac ateb craff gyda Dr Dyfrig Ap-Dafydd ynglŷn â'r brechlynnau COVID-19. Mynychwyd y sesiynau gan gyfanswm o 223 aelod staff.

Tabl 12 – Sesiynau Iechyd a Llesiant Corfforaethol, Ebrill 2020 – Mawrth 2021

Cwrs	Sesiynau a gynhaliwyd	Nifer mynychwyr
Seminar Cynllunio Ariannol Canol Gyrfa	1	6
Hyfforddiant Atal Twyll	1	30
Cyn-ymddeol	2	6
Y Sefydliad Lles Ariannol	1	10
Lles Ariannol - Diogelu	1	11
Lles Ariannol	1	7
Sesiwn Ymwybyddiaeth o Droseddau Casineb	3	16
Ymwybyddiaeth o Gamddefnyddio Sylweddol	2	11
Rhoi Hwb i'ch Iechyd Meddwl a Llesiant Meddyliol	1	20
<i>Emailogic</i> - ymddygiad cwrtais a llesol wrth ddefnyddio e-bost	2	44
Ymwybyddiaeth Iechyd Meddwl i Staff	3	23
Llesiant Meddyliol yn y Gwaith, sesiwn i Reolwyr	2	18
Dr Dyfrig – Sesiwn Holi ac Ateb ar y Brechlynnau COVID-19	1	21

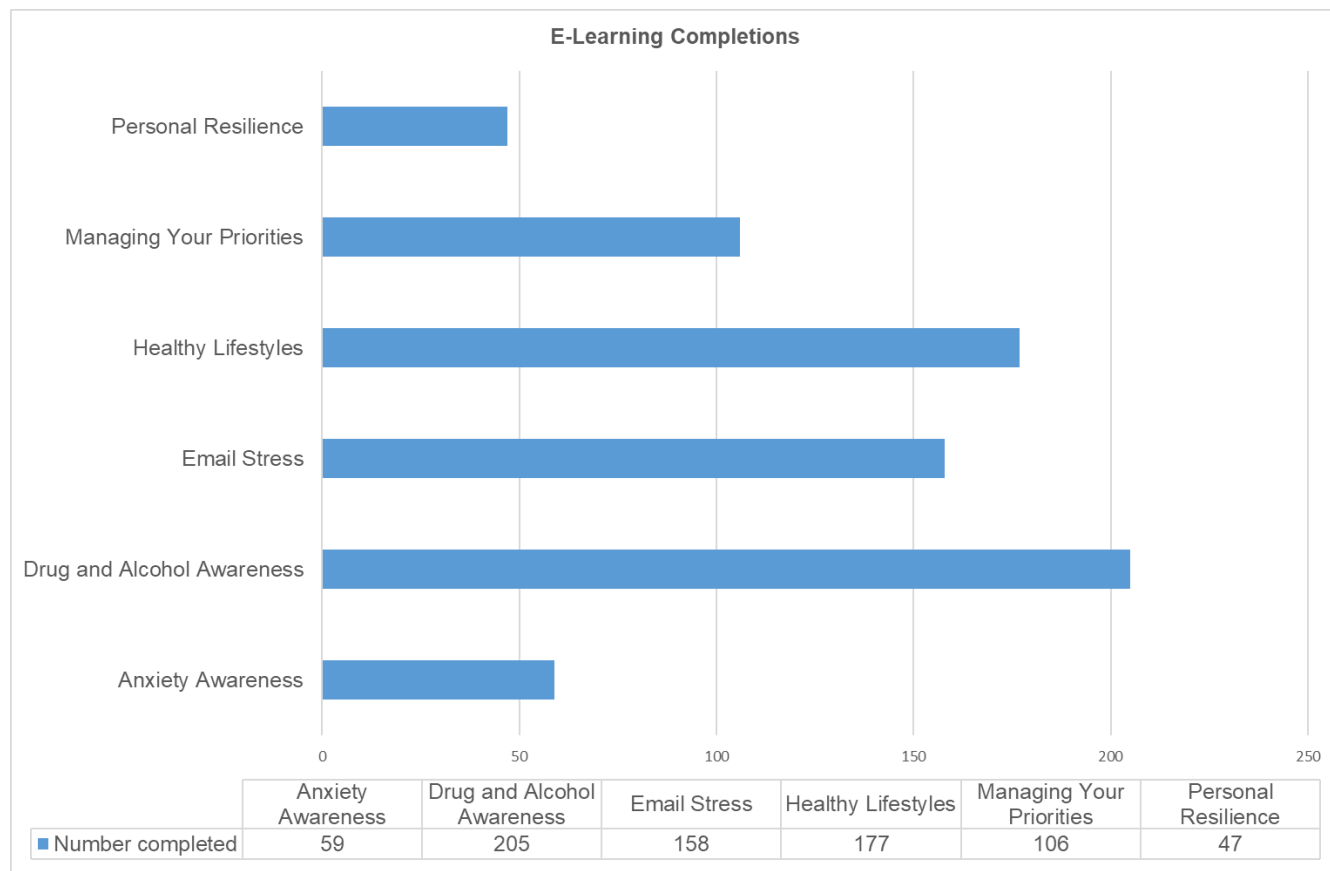
Hefyd, trefnodd y ddarpariaeth Gofal Cymdeithasol 7 sesiwn yn gysylltiedig ag Iechyd Meddwl a Llesiant, gyda chyfanswm o 62 o bobl yn mynychu. Roedd y rhain yn ymwneud ag Iechyd Meddwl a Phryder yn bennaf.

Tabl 13 – Sesiynau Iechyd a Llesiant Gofal Cymdeithasol, Ebrill 2020 – Mawrth 2021

Cwrs	Sesiynau a gynhaliwyd	Nifer mynychwyr
Cymorth Cyntaf Iechyd Meddwl	2	12
<i>i-act</i> – Ymwybyddiaeth Iechyd Meddwl	2	13
Ymwybyddiaeth o Bryder i Reolwyr	1	13
Ymwybyddiaeth o Bryder	2	24

Unwaith eto, roedd E-Ddysgu yn hynod werthfawr yn ystod y cyfnod hwn. Gwnaed defnydd o'r modiwlau presennol, yn ogystal â'r modiwlau Ymwybyddiaeth o Bryder a Gwydnwch Personol mwy diweddar a gafodd eu lansio tuag at ddiwedd Chwefror 2021.

Ar draws y 6 modiwl fe wnaeth 752 o bobl eu cwblhau yn ystod 2020-21. Mae'r modiwlau a gwblhawyd wedi eu nodi fesul modiwl yn Nhabl 8 isod, a nodir bod y niferoedd sydd wedi cwblhau'r modiwlau Gwydnwch Personol ac Ymwybyddiaeth o Bryder yn is oherwydd eu bod wedi cael eu lansio'n hwyrach na'r modiwlau eraill.

Tabl 14 – Nifer y modiwlau E-Ddysgu Iechyd a Llesiant a Gwblhawyd, Ebrill 2020-Mawrth 2021

Er gwaethaf cyfyngiadau'r pandemig, llwyddodd y Tîm Dysgu a Datblygu i ddod o hyd i ddulliau hyfforddi eraill i sicrhau bod staff yn parhau â'u rolau'n ddiogel.

Rhodddwyd blaenoriaeth i gynnal nifer o sesiynau Iechyd a Llesiant i gefnogi staff yn ystod y cyfnod anodd hwn ac mae'r adborth yn awgrymu bod staff wedi croesawu'r sesiynau hyn.

5 Partneriaethau

Timau Iechyd a Diogelwch Gogledd Cymru

Prin fu'r gwaith rhwng y Timau Iechyd a Diogelwch yng Ngogledd Cymru yn ystod yr argyfwng COVID19. Bu rhywfaint o gyfathrebu mewn perthynas â cheisiadau am gyngor ynglŷn â materion penodol yn ymwneud â COVID19.

Roedd y rhan helaeth o'r gwaith yn ystod yr argyfwng COVID 19 yn ymwneud â sicrhau Cyfarpar Diogelu Personol (PPE) gan Lywodraeth Cymru. Mae'r gwaith a waned gan y Grwp i oruchwylio hyn wedi bod yn allweddol o ran rheoli a monitro cyflenwadau. Mae'r gwaith a waned gan staff Canolfan Byron wedi bod yn hanfodol bwysig o ran sicrhau bod darpariaeth PPE i staff Cyngor Sir Ynys Môn.

Yr Awdurdod Gweithredol ar gyfer Iechyd a Diogelwch (HSE)

Mae'r HSE wedi gwneud rhywfaint o waith rhagweithiol mewn perthynas â COVID19. Archwiliwyd chwe ysgol ar Ynys Môn fel rhan o'r rhaglen i asesu mesurau rheoli COVID. Ni chodwyd unrhyw faterion o bwys gan yr HSE yn ystod yr ystod yr archwiliadau hyn. Cwblhawyd yr archwiliadau ar y cyd â'r Ymgynghorydd Iechyd a Diogelwch Corfforaethol Cynorthwyol.

O ganlyniad i'r ymchwiliad i'r achos o Syndrom Dirgryniad Llaw-Braich (HAVS) a adroddwyd wrth yr HSE ar 12fed Rhagfyr 2018 rhoddwyd Hysbysiad Gwella i Gyngor Sir Ynys Môn. Daeth cydymffurfiaeth â'r hysbysiad i ben ar 27ain Ionawr 2020 a derbyniwyd llythyr i gadarnhau hyn. Mae'r dulliau rheoli a roddwyd ar waith o ganlyniad i'r Hysbysiad Gwella yn dal i gael eu monitro. Maent yn cynnwys cyfarfodydd rheolaidd rhwng y Prif Weithredwr, Pennaeth y Gwasanaethau Tai, y Swyddog Iechyd a Diogelwch Tai a'r adran Iechyd a Diogelwch Corfforaethol.

Archwiliadau Ymatebol

Mewn perthynas ag adrodd am brofion COVID positif a chyswllt posibl â'r gweithle, cynhaliwyd archwiliadau dilynol gan yr adran Iechyd yr Amgylchedd ac Iechyd a Diogelwch Corfforaethol.

Cynhaliwyd archwiliadau dilynol yn:

Ysgol Uwchradd Bodedern

Ysgol Moelfre

Ysgol y Ffridd

Ysgol Corn Hir

Ysgol Morswyn

6 Ymgynghori ar y Cyd

Y Grwp Iechyd a Diogelwch

Fel rhan o'r mesurau rheoli COVID 19 cafodd cyfarfodydd eu gohirio i atal cyswllt agos rhwng staff. Cynhaliwyd cyfarfod rhithiol o'r Grwp Iechyd a Diogelwch Corfforaethol yn ystod yr argyfwng. Roedd y cyfarfod yn gyfle i Gydlynwyr Iechyd a Diogelwch o wasanaethau ledled y cyngor rannu gwybodaeth a phrofiad o'r mesurau rheoli ac addasiadau a roddwyd ar waith i ddelio â'r risgiau'n gysylltiedig â COVID 19.

Wrth i'r cyfyngiadau gael eu llacio yn ystod y flwyddyn, datblygodd y cyngor asesiadau risg ar gyfer ei weithgareddau a'i adeiladau. Mae'r adran Adnoddau Dynol wedi ymgynghori â'r Undebau drwy gydol y broses.

7 Darpariaeth Iechyd Galwedigaethol

Darperir Gwasanaeth Iechyd Galwedigaethol dwyieithog gan Gyngor Gwynedd, sy'n cael ei reoli gan y Gwasanaeth Adnoddau Dynol. Mae ychydig dros 450 o apwyntiadau ar gael i staff bobl blwyddyn. Caiff y rhain eu dyrannu drwy atgyfeiriad gan reolwr llinell neu drwy hunan-atgyfeiriad gan yr aelod staff. Mae tua 200 o apwyntiadau ar gael i staff sy'n credu y gallant elwa o ffisiotherapi. Mae'r apwyntiadau hyn ar gael drwy atgyfeiriad gan y gwasanaeth Iechyd Galwedigaethol yn dilyn ymgynghoriad.

8 Cyraeddiadau Allweddol

Y Tîm Ymateb Rheoli Argyfwng (EMRT)

Gellid ystyried rheolaeth yr EMRT o'r argyfwng Covid19 yn gyrhaeddiad allweddol yn ystod y flwyddyn. Llwyddwyd i sefydlu a chynnal system a grŵp rheoli i oruchwylio'r holl weithgarwch a chraffu arnynt. Mae hyn wedi caniatáu i wasanaethau barhau mewn rhai meysydd, ac ailagor gwasanaethau ac ailddyrannu adnoddau yn ôl y galw. Mae hyn yn cynnwys rhoi addasiadau ar waith i sicrhau bod gweithleoedd ac amgylcheddau wedi eu diogelu rhag Covid ar draws yr adrannau gwasanaeth amrywiol.

Mae'r EMRT wedi sicrhau cyswllt â phartneriaid allanol ac wedi gweithio gyda hwy'n lleol, rhanbarthol a chenedlaethol.

Cyfarpar Diogelu Personol (PPE)

Er yr anawsterau a'r ansicrwydd ar y dechrau, ystyrir bod llwyddiant y Cyngor i sicrhau cyflenwadau PPE drwy gydol yr argyfwng Covid 19 yn gyrhaeddiad allweddol. Roedd sefydlu a rheoli storfa ganolog ar gyfer PPE yn waith prosiect llwyddiannus. Roedd cyfraniad n staff Canolfan Byron yn allweddol i'r llwyddiant hwn. Yn ystod y camau cynnar cefnogwyd y gwaith hwn gan yr Adain Eiddo.

Y Porth Dysgu

Mae'r addasiadau cyflym ac effeithlon a waned i'r Porth Dysgu fel ffordd o ddarparu gwybodaeth a hyfforddiant penodol mewn perthynas â'r risgiau a'r rheolau sydd yn gysylltiedig â Covid19 hefyd i'w hystyried yn gyraeddiadau allweddol. Mae hyn wedi galluogi i staff a phartneriaid allanol gael mynediad at wybodaeth berthnasol i'w cynorthwyo mewn perthynas â'u hiechyd a'u diogelwch.

Staff

Dylid ystyried hyblygrwydd ac ymrwymiad staff o bob gwasanaeth i ddarparu gwasanaeth mewn dull diogel drwy gydol yr argyfwng yn gyrhaeddiad allweddol. Mae hyn yn cynnwys darparu gwasanaethau newydd er enghraifft dosbarthu parseli bwyd a darparu trafniadaeth i apwyntiadau meddygol i'r cyhoedd. Mae staff rheng flaen wedi parhau i ddarparu gwasanaethau o'r radd flaenaf i bobl a chymunedau Ynys Môn er gwaetha'r risg i'w diogelwch personol. Dylid cydnabod hefyd y gwasanaethau a gafodd eu darparu'n barhaus gan staff a oedd yn gweithio o'r cartref.

9 Perfformiad Diogelwch

Ni ddylid tanwerthfawrogi graddfa'r gwaith a waned i sicrhau bod y Cyngor â'r gallu i barhau i ddarparu gwasanaethau. Rhwng Ebrill 2020 a Mawrth 2021 datblygwyd fformatau newydd ar gyfer asesu risgiau, cyfarwyddyd newydd a chynlluniau gweithredol newydd i fynd i'r afael â'r risgiau a oedd yn gysylltiedig â Covid19.

Roedd yr archwiliadau rhagweithiol hyn yn canolbwyntio ar fesurau i reoli Covid19. Fe'i cynhaliwyd gan y Tîm Iechyd a Diogelwch Corfforaethol ym mhob ysgol a chartref gofal gan mai'r safleoedd hyn a oedd â'r risg mwyaf.

Datblygwyd cyfarwyddyd penodol ar ddefnyddio PPE a mesurau eraill i leihau'r risgiau a oedd yn gysylltiedig â Covid19.

Bu'n rhaid ailasesu pob safle a gweithgarwch i ystyried y risgiau a oedd yn gysylltiedig â Covid19. Roedd hyn yn cynnwys dod o hyd i ffyrdd o addasu gweithleoedd, er enghraifft sgriniau, mesurau cadw pellter cymdeithasol, arwyddion ychwanegol a chyfarpar diheintio. Bu'n rhaid ystyried y rheolau ar gyfer pob safle a'u rhoi ar waith. Bu'n rhaid monitro'r gweithdrefnau newydd i asesu eu heffeithiolrwydd ac i asesu cydymffurfiaeth â'r mesurau rheoli newydd hyn.

Roedd yn rhaid i'r broses asesu risg ystyried pa wasanaethu a fyddai'n parhau er enghraifft gwaith cynnal a chadw brys i gartrefi, gwaith gorfodaeth, darparu gofal ac unrhyw waith hanfodol arall. O ganlyniad bu'n rhaid cyflwyno dulliau rheoli newydd i ddiogelu staff a chleientiaid.

Roedd y gwaith newydd a gyflwynwyd yn cynnwys darparu lloches i bobl ddigartref, y galw cynyddol am fanciau bwyd a dosbarthu parseli bwyd. Roedd pob un o'r rhain yn gofyn am asesiad risg a dulliau gweithio newydd.

Bu'n rhaid adolygu'r gwasanaeth trafndiaeth a'r ddarpariaeth cynnal a chadw. Bu'n rhaid caniatáu i fwy a mwy o bobl weithio o bell/o'r cartref mewn ffordd ddiogel.

Yn ystod y broses, fe wnaeth y tîm Risg ac Yswiriant a'r tîm Iechyd a Diogelwch Corfforaethol asesu pob asesiad risg a gweithdrefn a chyflwyno eu sylwadau i'r Grŵp Ail-agor cyn iddynt gael eu cymeradwyo'n derfynol gan yr EMRT. Sicrhaodd hyn reolaeth fwy llym o'r holl weithgareddau gwaith.

Mae hyn yn cyfateb i 482 asesiad risg rhwng Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2021. Mae'r broses asesu risg yn broses barhaus ac mae gwaith ar y gweill i ddatblygu asesiadau ac adolygiadau risg newydd i sicrhau bod yr holl asesiadau risg yn dal i fod yn gyfredol.

Mae Tabl 15 isod yn rhoi canllaw ar nifer yr asesiadau risg ac adolygiadau a nifer y dogfennau Canllaw Corfforaethol a ddatblygwyd yn ystod 2020/21.

Tabl 15 – Nifer yr asesiadau risg a gafodd eu datblygu a'u hadolygu a nifer yr adolygiadau

Safle/Gweithgarwch	Nifer y Safleoedd a/neu Weithgareddau	Nifer yr Asesiadau Risg	Nifer yr Adolygiadau
Ysgolion	46	69	3
Dechrau'n Deg	6	14	2
Llyfrgelloedd	11	30	2
Archifau	1	2	2
Oriel Môn	3	11	2
Canolfannau	4	11	1
Gweithgareddau Hamdden	3	3	1
Cartrefi Gofal/Trefniadau Ymweld	5	12	3
Swyddfeydd	4	19	2
Ymweliadau Safle/Archwiliadau	3	32	1
Cerbydau Fflyd	3	6	1
Safleoedd Gwastraff	2	2	1
Cefn Gwlad/Morwrol	12	12	2
Toiledau	1	4	2
Gweithgareddau Cymunedol	12	12	1
Tai	10	10	1
Storfa PPE	1	2	1
Gweithgareddau / hyfforddiant /lleoliadau cyffredinol	9	9	1
Cyfanswm	136	260	29
Dogfennau Canllaw			
Pynciau		Adolygiadau / Diwygiadau	
18		3	

Disgwylir i sefydliadau hysbysu'r HSE ynglŷn â digwyddiadau penodol. Mae amserlenni ar gyfer adrodd ac ymateb i'r math yma o ddigwyddiadau. Mae'r dangosydd perfformiad ar gyfer y Tîm Iechyd a Diogelwch Corfforaethol yn mynnu ymateb i ddigwyddiadau RIDDOR o fewn pum diwrnod.

Adroddwyd am un digwyddiad RIDDOR yn ystod y deuddeg mis diwethaf. Cafodd ei adrodd oddi mewn i'r cyfnod adrodd gan y Tîm Iechyd a Diogelwch Corfforaethol.

Rhaid adrodd am achosion o ddal COVID19 yn uniongyrchol o ganlyniad i weithgareddau gwaith.

Mae'r Tîm Iechyd a Diogelwch Corfforaethol wedi derbyn adroddiadau am unigolion a oedd yn arddangos symptomau COVID19 (achosion heb eu cadarnhau). Roedd y rhain mewn ysgolion yn bennaf ac yn ymwneud â disgyblion a oedd yn arddangos symptomau ac a gafodd eu hanfon adref. Nid oedd pob digwyddiad yn ymwneud ag un person yn unig.

Tabl 16 – Nifer y digwyddiadau Covid19 a adroddwyd

Nifer y digwyddiadau a adroddwyd	145
----------------------------------	-----

10 Cynllun Gweithredu Strategol

Cynllun Gweithredu Strategol	
CYNLLUNIO	<p>Cynllun Gweithredu ar gyfer Iechyd a Diogelwch Corfforaethol Mae'r Cynllun Gweithredu ar gyfer Iechyd a Diogelwch Corfforaethol wedi cael ei ddatblygu i fynd i'r afael â'r meysydd gwella hysbys. Caiff y Cynllun Gweithredu ar gyfer Iechyd a Diogelwch Corfforaethol ei gytuno gan yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth.</p> <p>Dylid cynllunio Cynlluniau Gweithredu Iechyd a Diogelwch ar gyfer Gwasanaethau i fynd i'r afael â'r meysydd gwella penodol ar gyfer Gwasanaethau perthnasol. Dylai'r Cynlluniau hyn ystyried sut y caiff Gwasanaethu "busnes fel arfer" eu rheoli. Caiff y Cynlluniau eu cytuno gan y Cyfarwyddwr neu Bennaeth y Gwasanaeth perthnasol.</p> <p>Oherwydd yr argyfwng COVID19 bydd angen camau gweithredu ymatebol. Fe all hyn olygu tynhau neu lacio cyfyngiadau yn y gwaith neu ddarparu gwasanaethau newydd i helpu'r gymuned â materion yn ymwneud â COVID19.</p> <p>Caiff cynlluniau ac Asesiadau risg eu datblygu gan y Gwasanaethau perthnasol a fydd ynghlwm â'r gwaith. Caiff y Cynlluniau a'r Asesiadau Risg eu cyflwyno i'r EMRT i'w hystyried a'u cytuno cyn eu rhoi ar waith.</p>
GWEITHREDU	<p>Rhaid i'r Cynllun Gweithredu ar gyfer Iechyd a Diogelwch Corfforaethol Gael ei weithredu gan bob Gwasanaeth – dylid cyflawni'r camau gweithredu yn y Cynllun yn ôl y galw. Cynhelir proses fonitro drwy ofyn i Wasanaethau adrodd wrth y Grwp Iechyd a Diogelwch Corfforaethol ynglŷn â'u cynnydd. Bydd yr adroddiadau cynnydd yn seiliedig ar yr wybodaeth yn y Cynlluniau Gweithredu Iechyd a Diogelwch ar gyfer Gwasanaethau a fydd yn cael eu rhoi ar waith gan y Gwasanaethau Perthnasol – bydd y camau gweithredu'n cael eu cyflawni yn ôl y galw. Cynhelir proses fonitro a bydd adroddiadau'n cael eu cyflwyno i gyfarfodydd perthnasol o'r Tîm Rheoli Gwasanaethau neu'r Grwp Iechyd a Diogelwch. Bydd Gwasanaethau'n adrodd ar gynnydd eu Cynlluniau i'r Grwp Iechyd a Diogelwch Corfforaethol.</p> <p>Yr EMRT fydd yn cytuno i lacio cyfyngiadau ar Wasanaethau neu ddarparu gwasanaethau newydd/ychwanegol.</p>
ADOLYGU	<p>Cynhelir adolygiadau chwarterol ar gynnydd y Cynllun Gweithredu ar gyfer Iechyd a Diogelwch Corfforaethol i'r Grwp Iechyd a Diogelwch Corfforaethol.</p> <p>Bydd yr adolygiadau'n cynnwys cynnydd y camau gweithredu, effeithiolrwydd y camau a roddwyd ar waith a chamau gweithredu pellach oherwydd sefyllfa newidiol y pandemig COVID19</p> <p>Cynhelir adolygiadau chwarterol ar gynnydd y Cynlluniau Gweithredu Iechyd a Diogelwch ar gyfer Gwasanaethau gan y Tîm Rheoli Gwasanaeth neu'r Grwpiau Iechyd a Diogelwch.</p> <p>Bydd yr adolygiadau'n cynnwys cynnydd y camau gweithredu, effeithiolrwydd y camau a roddwyd ar waith a chamau gweithredu pellach oherwydd sefyllfa newidiol y pandemig COVID19</p>

11 Casgliad

Mae'r argyfwng COVID19 wedi llywio gwaith y cyngor dros y flwyddyn ddiwethaf. Trwy sefydlu'r EMRT i oruchwylio'r gwaith o reoli'r Cyngor yn ystod yr argyfwng llwyddwyd i roi mesurau rheoli llymarch ar waith i fynd i'r afael â'r risg i iechyd.

Mae'r broses o gyflwyno cynlluniau ac asesiadau risg i'r EMRT cyn caniatáu i unrhyw waith ddechrau wedi helpu i sicrhau bod gwaith yn cael ei gyflawni yn y dull mwyaf diogel posibl. Mae'r broses wedi sicrhau tryloywder wrth asesu'r gwaith.

Trwy gyflwyno Adroddiadau Sefyllfa wythnosol rhoddwyd gwybodaeth dda i'r uwch reolwyr ynglŷn â'r sefyllfa bresennol ac o safbwynt capasiti'r staff, gwaith ar y gweill a meysydd pryder posibl. Dylid ystyried a oes gan y Cyngor y gallu i barhau â'r math yma o fonitro yn y dyfodol mewn perthynas ag Iechyd a Diogelwch.

Bu'n rhaid gohirio rhannau o'r Cynllun Gweithredu Iechyd a Diogelwch Corfforaethol ar gyfer y flwyddyn 2020 i 2021 i ddelio â'r argyfwng.

Mae'n bosib y bydd rhai o'r ffrydiau gwaith a gafodd eu datblygu yn ystod yr argyfwng o fudd yn y dyfodol. Datblygwyd y Porth Dysgu i gynnwys mynediad at ddogfennau Canllaw Iechyd a Diogelwch penodol i COVID19 a gelid parhau â'r gwaith hwn i ddarparu hyfforddiant a gwybodaeth am bynciau eraill yn ymwneud ag Iechyd a Diogelwch

12 Argymhelliad

Dylai'r Cyngor ddilyn y cynllun strategol ar gyfer rheoli Iechyd a Diogelwch a gweithredu'r Cynllun Gweithredu ar gyfer Iechyd a Diogelwch Corfforaethol. Cydnabyddir oherwydd sefyllfa barhaus y pandemig COVID19, y gall y camau gweithredu yn y Cynllun Gweithredu ar gyfer Iechyd a Diogelwch Corfforaethol gael eu gohirio neu eu disodli â chymau brys i fynd i'r afael â'r risgiau sy'n gysylltiedig â COVID19.